

STATSMINISTERIET

Notat om statsministerens besvarelse af samrådsspørgsmål BS og BT fra Folketingets Retsudvalg mandag den 24. september 2012 om, hvem der pålagde Henrik Sass Larsen tavshedspligt og hvorfor man fandt dette nødvendigt

Statsministeren anførte ved besvarelsen af samrådsspørgsmålene blandt andet:

- Det første spørgsmål vedrører ombudsmandens udtalelse, mens det andet handler om fremgangsmåden i forhold til det såkaldte sikkerhedstjek af Henrik Sass Larsen.
- Som sagt tager første spørgsmål afsæt i ombudsmandens udtalelse. Jeg synes, det er vigtigt at bemærke, at ombudsmanden i sin udtalelse fastslår, at der ikke var nogen pligt til at videregive de fortrolige oplysninger fra PET-notatet til Henrik Sass Larsen. Ombudsmanden kritiserer ikke, at Henrik Sass Larsen blev meddelt et tavshedsplæg. Ombudsmanden udtaler derimod kritik af proceduren i forbindelse med pålægget. Denne kritik er – som jeg også tidligere har givet udtryk for – taget til efterretning i såvel Statsministeriet som Justitsministeriet.
- I det første spørgsmål spørges der specifikt til, hvem der meddelte Henrik Sass Larsen tavshedsplægget. Det gjorde Justitsministeriet, fordi tavshedsplægget vedrørte et notat, der var udarbejdet af PET. Det har Statsministeriet gjort ombudsmanden opmærksom på i et brev af 25. maj 2012 inden han afgav sin udtalelse i sagen. Statsministeriet har også efterfølgende oplyst ham om det i et brev af 6. juli 2012. Og ombudsmanden har oplyst, at han har noteret sig, at det var Justitsministeriet, der meddelte tavshedsplægget.
- Jeg vil samtidig gerne understrege, at Statsministeriet ikke forsøger at løbe fra den kritik, som ombudsmanden har udtalt. Det, jeg netop har sagt, er bare fakta i sagen – nemlig, at det var Justitsministeriet, der meddelte Henrik Sass Larsen tavshedsplægget.
- I forhold til spørgsmålet om, hvorfor Justitsministeriet pålagde Henrik Sass Larsen tavshed, vil jeg om et øjeblik give ordet til justitsministeren.
- Først vil jeg svare på det andet spørgsmål, og det vedrører proceduren og fremgangsmåden i forbindelse med det såkaldte sikkerhedstjek af Henrik Sass Larsen.

- Der har efterhånden været mange misforståelser om det.
- En af misforståelserne går på, at PET foretager en sikkerhedsgodkendelse af ministerkandidater. En misforståelse, som to af samrådsspørgsmålene bygger på. En anden misforståelse går på, at det reelt var PET, der traf beslutningen om, at Henrik Sass Larsen ikke skulle udnævnes som minister i min regering.
- Jeg synes, at misforståelserne har fået et omfang og en karakter, der gør, at det er nødvendigt at rydde dem af vejen. Det fortjener offentligheden, det fortjener PET, og endelig så er det også nødvendigt af hensyn til de grundlovmæssige rammer, der gælder for processen for regeringsdannelse.
- Jeg vil derfor orientere udvalget om den generelle procedure i forbindelse med det såkaldte sikkerhedstjek af ministre. Samtidig vil jeg gerne slå fast, at jeg ikke vil gå længere ind i proceduren, end det jeg siger her. Jeg vil heller ikke udtale mig om det konkrete tilfælde. Det afgørende for mig er at få udryddet misforståelserne og spekulationerne – af hensyn til offentligheden, til PET og til grundloven.
- Jeg vil gerne starte med at ridse de grundlovmæssige rammer op. Det følger af grundlovens § 14, at det er den til enhver tid siddende statsminister, der til regenten indstiller, hvem der skal udnævnes til minister.
- Statsministerens kompetence til at udnævne ministre er altså en kompetence, der er fastlagt i grundloven – et såkaldt grundlovsprærogativ. Det er derfor den kommende statsminister, der leder hele den proces, der fører til dannelsen af en ny regering. Og det er ikke PET eller embedsmænd i Statsministeriet, der beslutter, hvem der skal udnævnes som minister. Det er derimod den til enhver tid siddende statsminister. Og sådan var det også, da den nuværende regering blev dannet og udnævnt.
- Grundlovens § 14 har også den betydning, at det tjek, som PET foretager af ministerkandidater ikke har noget som helst at gøre med en sikkerhedsgodkendelse. Det er med andre ord ikke en betingelse for at blive udnævnt til minister, at der er gennemført en sikkerhedsgodkendelse.
- Jeg kan oplyse, at der gælder en helt fast procedure i forhold til ministerkandidater. Den går ud på, at når en ny regering skal dannes – eller der skal udnævnes nye ministre i en siddende regering – beder Statsministeriet efter fast praksis PET om at foretage en såkaldt registermæssig undersøgelse af personer, der er i betragtning som ministre.
- Den registermæssige undersøgelse foretages, så eventuelle eksisterende optegnelser, som PET har adgang til eller er i besiddelse af, kan indgå i statsministerens endelige beslutning om udnævnelse af ministre.

- Når PET har foretaget den registermæssige undersøgelse, underretter PET Statsministeriet om eventuelle oplysninger, der må anses for at være relevante for statsministerens politiske beslutning om, hvem der skal udnævnes som minister.
- Det er herefter alene op til statsministeren at beslutte, hvilken betydning oplysningerne skal tillægges. Hvis oplysninger har en sådan karakter, at der er grund til at afholde et møde eller lignende, sker det selvfølgelig også på statsministerens foranledning.
- Den procedure, som jeg netop har skitseret, blev fulgt, da den siddende regering blev dannet, og den er anvendt ved tidligere regeringsdannelser. Der er altså intet nyt under solen.
- Afslutningsvis vil jeg gerne opsummere.
- Ministerkandidater bliver ikke sikkerhedsgodkendt. PET foretager alene en registermæssig undersøgelse af eksisterende optegnelser. Det var også tilfældet, da den nuværende regering blev dannet.
- Det er ikke PET eller embedsmænd på Slotsholmen, der bestemmer, hvilken betydning eventuelle oplysninger fra PET skal tillægges. Det er selvfølgelig statsministeren. Sådan var det også, da den siddende regering blev dannet.
- Det er heller ikke PET eller for den sags skyld andre, der beslutter, hvem der skal eller ikke skal udnævnes til minister. Det gør den til enhver tid siddende statsminister, hvilket jo følger af grundlovens § 14. Og ja, sådan forholdt det sig også, da min regering blev dannet.
- Så med andre ord; det er mig, der bestemmer om en person skal eller ikke skal være minister.
- Og det er mig, der bestemmer om departementschefen skal holde møder med en person, der skal eller ikke skal være minister, og det siger sig selv, at et sådant møde ikke finder sted, uden at jeg selv har holdt et møde med den pågældende person.